

Antrean kirkko.

Kuva: www.luovutettukarjala.fi

venäläisten valtaan, mitkä julmuudella ja raakuudella kohtelivat maan asukkaita. Henkensä säilyttäneet pakenivat tai piileksivät salojen sydämissä.

Näiltä ajoilta on peräisin meidän päiviimme saakka säilynyt kansan keskuudessa tunnettu sanontatapa: ”Koilinna kaatuu, mutta Sokanlinna seisoo”, jolla tahdotaan ilmaista, että viholliset olivat löytäneet vain toisen Antreassa olevista kansan piilopaikoista. Jääsken silloinen kirkkoherrakin Ernst Gestrinius pakeni, kuten valtakunnan useimmat muutkin virkamiehet Ruotsiin ja kirjoitti tältä pakomatkaltaan kaksi liikuttavaa ruotsinkielistä valituslaulua, joista pakolaisten hätä ja vihollisten aiheuttama pelko erinomaisesti kuvastuvat.

Kun 30.8.1721 Uudenkaupungin rauha vihdoinkin teki sodasta lopun ja raja 1722 käytiin, jolloin halkaistiin seurakuntaruumis kahtia, joista toinen puoli jäi Ruotsin vallan alle ja toinen puoli liitettiin vihollisen maahan. Ruotsin puolelle jäivät molemmat kirkot, Jääsken ja Kirvun, jota vastoin ne 180 taloa, jotka liitettiin Venäjään jäivät ilman kirkkoa ja pappia. Heille ilmoitettiin vain, että elleivät he jaksaa omaa kirkkoa rakentaa, ovat he liitettävät lähimpiin Venäjän puolella oleviin pitäjiin, siis Räisälään ja Muolaaseen.

Tällaisissa oloissa heräsi oman seurakunnan perustamishanke uudelleen. Sen tarmokkain ajaja oli ruunuvouti Sven Wising, joka omisti Käriniemen tilan nykyisessä Jääsken seurakunnassa. Kun hänenkin tilansa joutui Venäjän puolelle rajaa, otti hän kansan asian omaksi asiakseen. Hänen johdolla pidetyssä kokouksessa päätettiin perustaa uusi seurakunta ja pyytää sen ensimmäiseksi kirkkoherraksi Viipurin kappalainen Samuel Alopaeus. Tämän miehen luo tulivat kokouksen valtuuttamat lähettiläät, mukanaan kirjallinen anomus, joka oli päivätty Käriniemellä 16.6.1724, pyytäen häntä perustettavan seurakunnan esimieheksi. Alopaeus siihen suostui ja pian sen jälkeen ruunuvouti Wising lähti Pietariin pyytämään, että ennen Jääsken kuuluneet kyläkunnat saisivat oman papin ja saisivat samalla oikeuden rakentaa oman kirkon. 21.10.1724 hengellinen kollegio näihin pyyntöihin antoi suostumuksensa ja antoi samalla Alopaeukselle valtakirjan kirkkoherranvirkaan uudessa seurakunnassa. Näin sai Antrean seurakunta alkunsa.

MAAILMAN VANHIN KALAVERKKO

Syksyllä 1913 löytyi Karjalan kannakselta, Antrean Korpilahdelta, kivikautisia esineitä suoniittyä ojitettaessa. Seuraavan kesän arkeologisissa kaivauksissa paljastui löytö, joka kertoo kalastajan veneelle ammin sattuneesta haaverista.

Paikalla oli aikoinaan leveä salmi, joka yhdisti Suomenlahden Laatokkaan. Koko Itämeri oli tuolloin makeavetistä Ancyclusjärveä. Kalaverkko painoineen ja kaarnakohoineen, joukko työkaluja, metsästysaseita, luinen huilu sekä pala tulentekoon tarvittavaa taulaa oli vajonnut salmen kovaan savipohjaan. Veneestä eikä kalastajasta ole löytynyt jälkiä. Löytö kertoo kulttuuriyhteyksistä lounaaseen, Viron suuntaan, ja parin kiviesineen raaka-aine taas pohjoiseen, Aunukseen.

Maan kohotessa salmi kasvoi umpeen ja muinaista Itämeren pohjaa peittää nyt metrin vahvuinen turve- ja mutakerros. Löytö on ajoitettu luonnontieteellisin menetelmin useaan kertaan: sen ikä on n. 10 000 vuotta. Noin 30 m pitkä ja 1,5 m korkea verkko on ollut kokoontaitettu. 31 painokiveä eli kivistä on ollut kietaistuna tuohinauhaan. Kaarnakohoja on kokoelmassa 18 kpl.

Antrean verkko on kudottu kaksisäikeisestä rihmasta, joka on pajunkuoren niinikuitua. Solmujen väli on n. 6 cm. Silmäkoko vastaa nykyistä lahnaverkkoa.

LÄHDE: Museoviraston nettisivut www.mba.fi